

Informace ze zdravotnictví Zlínského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Brno
30. 8. 2012

9

Pneumologie a ftizeologie - činnost oboru ve Zlínském kraji v roce 2011

*Pneumology and Phthisiology - Activity in Branch
in the Zlínský Region in 2011*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru pneumologie a ftizeologie ve Zlínském kraji v roce 2011 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích.

Summary

Information on health service activity in the branch of pneumology and phthisiology in the Zlínský Region in 2011 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals.

Podkladem pro zpracování dat byly výkazy A(MZ)1-01 vyplněné ambulantními odděleními (pracovišti) oboru pneumologie a ftizeologie (PNE) a výkazy o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití L(MZ)1-02. Výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování v ČR na příslušný rok. Formuláře výkazů a pokyny pro jejich vyplnění jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz.

Ambulantní péče PNE byla rozložena mezi samostatné ordinace lékařů specialistů a ambulantní ordinace lůžkových zařízení. Celkem ji v kraji zajišťovalo 15 zdravotnických zařízení, ve kterých pracovalo 17,29 lékařů a 31,83 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD). V přepočtu na 100 tisíc obyvatel kraje byli 3 lékaři (ČR 3,3), na jednoho lékaře připadlo v kraji 34 068 obyvatel (ČR 30 515).

V ordinacích bylo provedeno 93 994 ošetření-vyšetření (dále jen ošetření), přičemž v průměru na jednoho lékaře vychází 5 436 ošetření (ČR 5 051).

Největší objem péče byl stejně jako v minulých letech věnován dispenzarizovaným osobám. V roce 2011 bylo pod stálým lékařským dohledem 29 952 osob, z toho 48 % jsou ženy. V přepočtu na 10 tisíc obyvatel byl celkový počet dispenzarizovaných v kraji 508 (ČR 582). Nejčastější příčinou dispenzarizace (44 %) byla chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN), v přepočtu na 10 tisíc obyvatel bylo v kraji léčeno 226 pacientů (ČR 253), nejvíce v okrese Uherské Hradiště. Na doporučení odborné společnosti upozorňujeme, že na statistickém formuláři ročního výkazu je uvedeno stadium 0-rizikové, které je považováno za chronickou bronchitidu (diagnóza MKN-10 J41.0–8).

Další nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních PNE v kraji bylo astma bronchiale, které postihovalo 3 647 mužů a 5 086 žen. Nejvíce osob s tímto onemocněním v přepočtu na 10 tisíc obyvatel se nacházelo v okrese Uherské Hradiště. Okres Kroměříž byl výrazně nižší než krajský průměr (148). Pro toto onemocnění bylo nejvíce dispenzarizováno dětí a mladistvých (celkem 119 chlapců a dívek do 19 let). U astma bronchiale se rovněž rozlišují stupně onemocnění: stupeň 1-intermitentní (39 % postižených), stupeň 2-lehké perzistující (34 %), stupeň 3-středně těžké perzistující (18 %), stupeň 4-těžké perzistující (9 %). Počet sledovaných dispenzarizovaných onemocnění zůstává zhruba na úrovni minulých let.

Ambulantní zařízení PNE evidovala celkem 3 540 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakteriózou. Dále byly sledovány osoby se zvýšeným rizikem onemocnění plicní rakovinou, tzn. kuřáci s vysokým konzumem cigaret, osoby s dysplastickými buňkami ve sputu a osoby s profesionální expozicí kancerogenů, celkem 6 072 osob.

Vedle dispenzarizace jsou prováděny tuberkulínové testy a očkování proti tuberkulóze (BCG vakcinace). Za sledovaný rok bylo vykázáno pouze 588 očkovaní BCG vakcínou. Nejpočetnější skupinou očkovaných v roce 2011 byly děti ve stáří 11 let (74 %). Provedeno bylo 2 155 tuberkulínových testů. Vyhláškou č. 299/2010 Sb. s účinností od 1.11.2010 bylo zrušeno celoplošné očkování proti tuberkulóze, očkují se pouze děti zařazené do rizikových skupin.

Lůžková péče v tomto oboru byla pacientům k dispozici na 3 nemocničních odděleních s 82 lůžky. Na odděleních pracovalo k 31.12.2011 celkem včetně smluvních 17,78 lékařů a 44,30 ZPBD. Hospitalizováno bylo 3 005 pacientů. Průměrná ošetrovací doba v nemocnicích činila 8,1 dnů (ČR 8,4 dnů) a využití lůžek 295 dne (ČR 238,3).

Značky v tabulkách

- Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů

Zpracovala: Ing. Jana Marečková
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Brno
Vinařská 6, 603 00 Brno
tel.: 543 559 455, fax: 543 559 455
e-mail: mareckova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

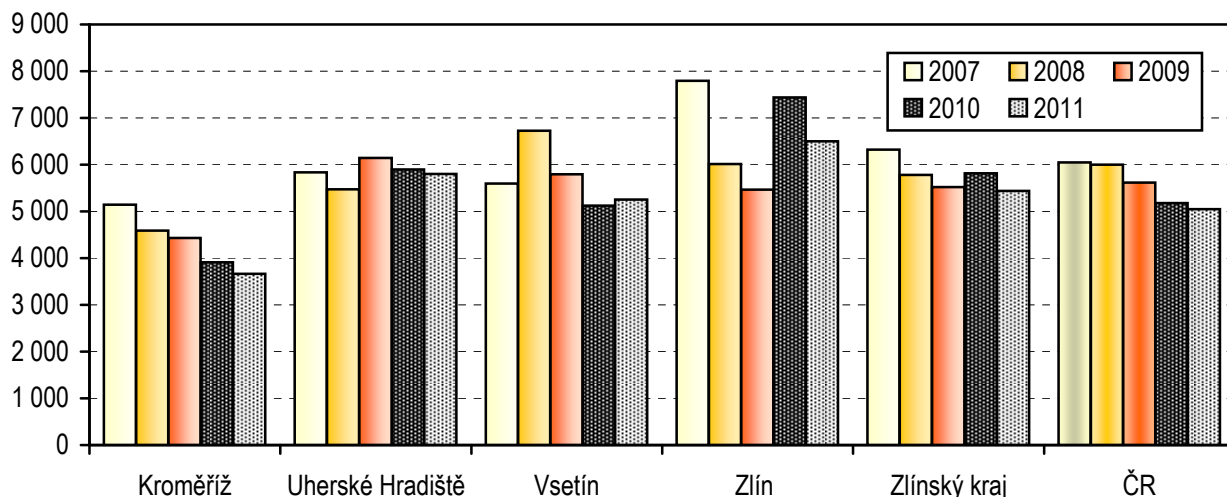
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	6	8,79	50,84	22,83	47 824	240	50,88	5 440,7
Samostatné ordinace lékařů specialistů	9	8,50	49,16	9,00	46 170	348	49,12	5 431,8
Ostatní ambulantní ZZ	-	-	-	-	-	-	-	-
Zlínský kraj	15	17,29	100,00	31,83	93 994	588	100,00	5 436,3
dle území (okresu)								
Kroměříž	5	3,39	19,61	6,90	12 429	-	13,22	3 666,4
Uherské Hradiště	3	4,00	23,13	6,55	23 201	83	24,68	5 800,3
Vsetín	4	4,80	27,76	7,88	25 216	352	26,83	5 253,3
Zlín	3	5,10	29,50	10,50	33 148	153	35,27	6 499,6
Zlínský kraj	15	17,29	100,00	31,83	93 994	588	100,00	5 436,3
Česká republika	306	344,27	x	578,14	1 738 990	3 574	x	5 051,2

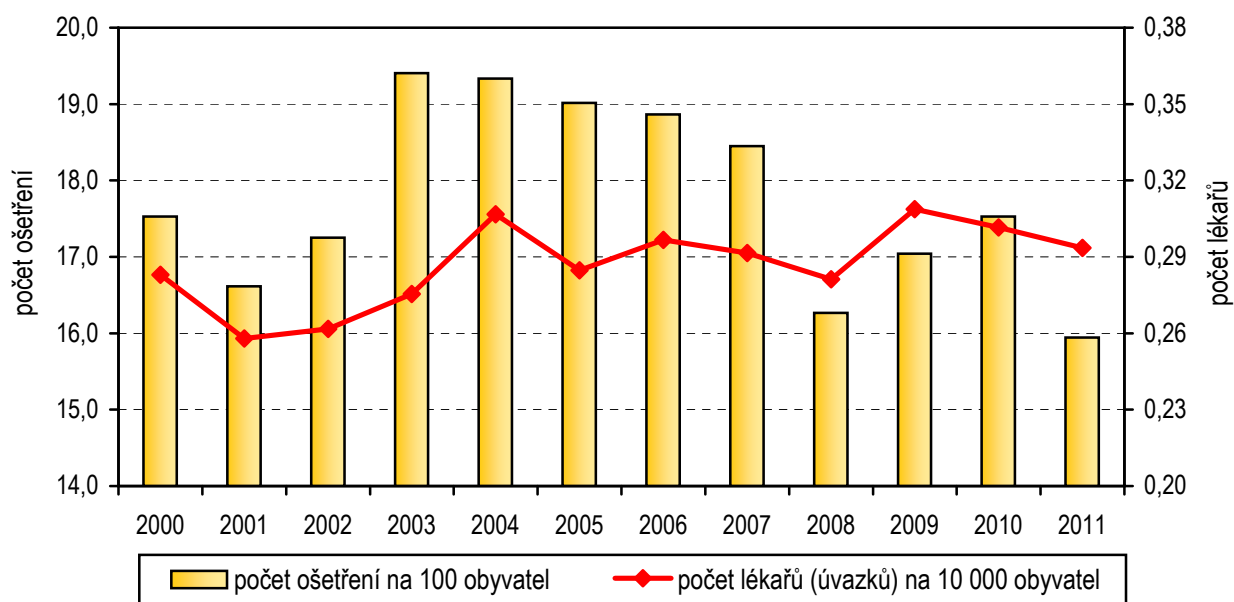
¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních - zdroj roční výkaz A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5–§ 21

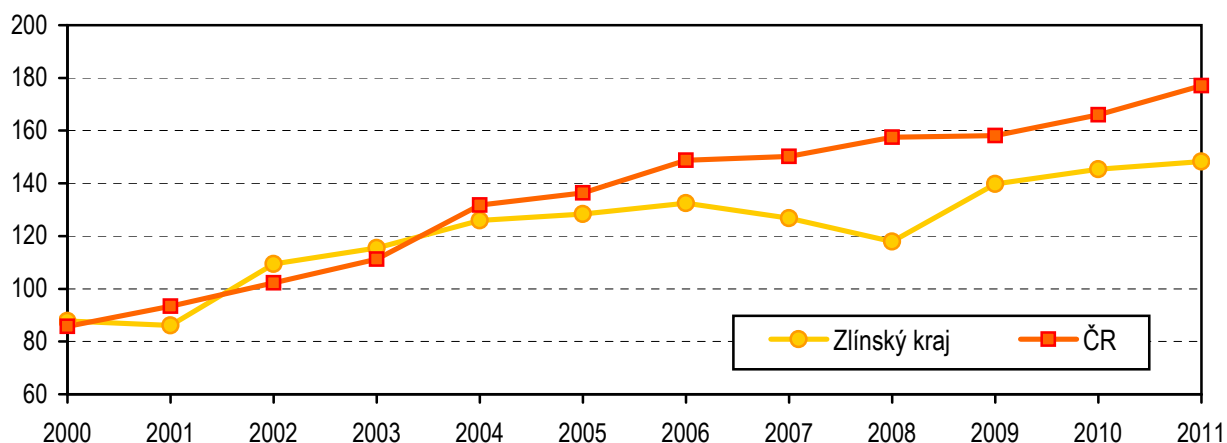
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2007–2011

Počet ošetření a počet lékařů v letech 2000–2011

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiale na 10 000 obyvatel v letech 2000–2011

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	kraj					na 10 tis. obyvatel	
	celkem	z toho					
		ženy	děti (0–19 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0–9, C39.9)	589	143	-	137	52	10,00	16,15
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	55	24	-	9	3	0,93	1,68
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2–4, D19.0)	287	156	-	7	10	4,87	3,56
Zánětlivá onemocnění plic (J12–J18, J85.0–2)	2 911	1 334	8	414	303	49,42	56,27
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0–8, J42, J43.0–9, J44.0–9)	13 288	5 923	1	682	497	225,59	253,43
stadium 0 - rizikové	3 708	1 908	1	231	142	62,95	53,39
stadium 1 - lehké	4 467	2 174	-	183	187	75,84	60,85
stadium 2 - střední	2 920	1 081	-	178	112	49,57	79,92
stadium 3 - těžké	1 510	517	-	63	39	25,64	43,53
stadium 4 - velmi těžké	683	243	-	27	17	11,60	15,75
Astma bronchiale (J45.1–9, J46)	8 733	5 086	119	568	791	148,26	177,03
stupeň 1 - intermitentní	3 422	1 973	73	248	345	58,10	47,76
stupeň 2 - lehké perzistující	3 004	1 790	42	161	243	51,00	65,84
stupeň 3 - středně těžké perzistující	1 545	896	4	110	163	26,23	50,05
stupeň 4 - těžké perzistující	762	427	-	49	40	12,94	13,40
Bronchiektázie (J47)	330	160	-	16	13	5,60	4,67
Sarkoidóza (D86.0,2)	736	426	-	19	24	12,50	8,29
Pneumoniózy (J60–J66)	350	3	-	11	1	5,94	11,26
Difuzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0–9, J84.0–9)	436	200	-	21	25	7,40	7,39
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86–J94)	726	254	-	50	36	12,33	8,08
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26–I28)	426	200	-	29	16	7,23	9,01
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68–J80, J96.0–9, J98.0,4,6–9)	1 085	467	-	48	33	18,42	25,62
Celkem	29 952	14 376	128	2 011	1 804	508,50	582,45

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0–19 let)	celkem	z toho děti (0–19 let)	
Kroměříž	355	1	27	-	2 075
Uherské Hradiště	579	-	90	-	2 555
Vsetín	560	14	222	36	170
Zlín	615	12	1 092	38	1 272
Zlínský kraj	2 109	27	1 431	74	6 072
ČR	24 871	172	22 776	1 056	134 062

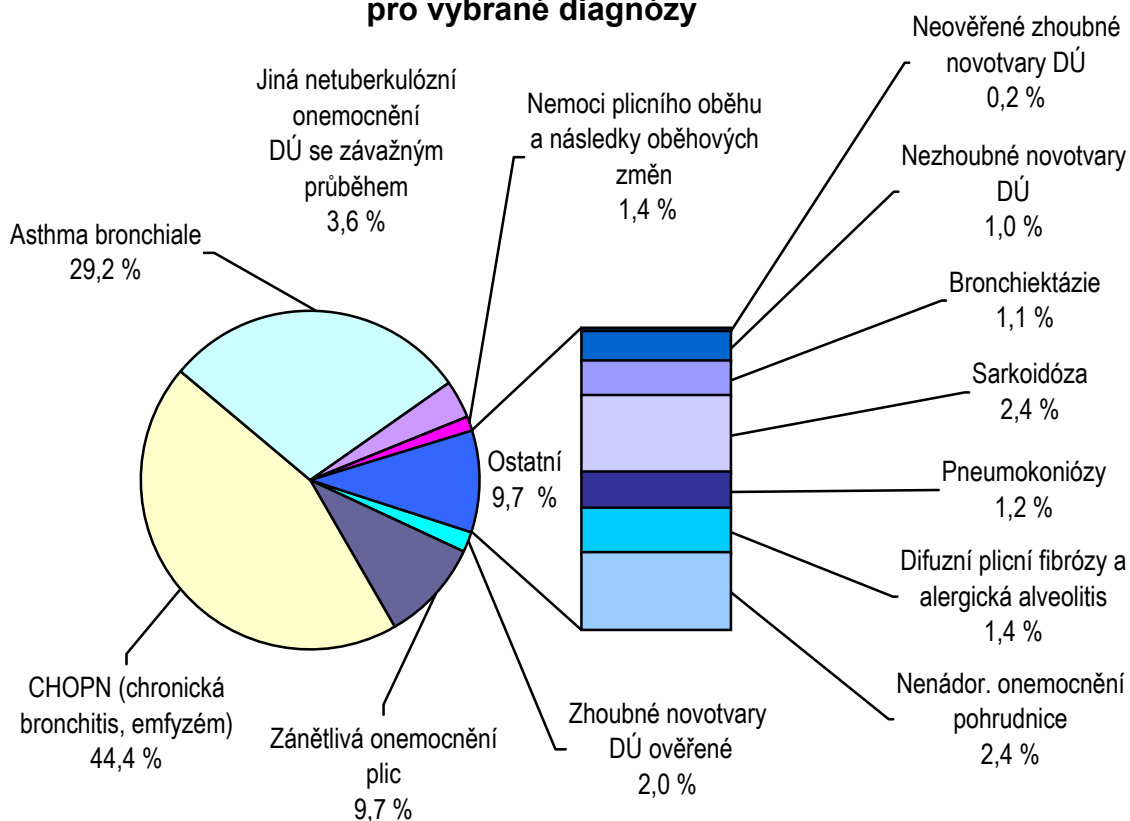
¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přearazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- mají závažné přidružené nemoci,
- mají závažné přidružené podmínky,
- mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriály.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriálou

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice	
	kraj	ČR
Počet oddělení	3	42
Počet pracovníků ¹⁾		
lékaři	17,78	221,79
ZPBD ²⁾ celkem	44,30	562,91
Průměrný počet stanovených lůžek	82,16	1 425,74
Průměrný denní stav obsazených lůžek		
celkem	66,4	930,8
na 1 lékaře	4,5	4,3
Počet lékařů na 100 lůžek	21,68	15,96
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	54,02	40,50
Počet hospitalizovaných	3 005	40 556
Nemocniční letalita	58,6	72,7
Využití lůžek ve dnech	295,0	238,3
Průměrná ošetrovací doba	8,1	8,4
Prostoj lůžek ³⁾	1,5	2,8

¹⁾ Součet úvazků včetně smluvních k 31.12.

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu § 5–§ 21 zákona č. 96/2004 Sb.

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Krajská nemocnice T. Bati, a.s., Zlín

Kroměřížská nemocnice, a.s., Kroměříž

Uherskohradištská nemocnice, a.s., Uherské Hradiště